

Direktoratet for
e-helse

Standardiseringsutvalget for internasjonale e-helsestandarder

Møte 3-23

Gardermoen 28.sept. 2023

Direktoratet for
e-helse

Velkommen

Møte 3-23

Gardermoen 28.sept. 2023

Standardiseringsutvalget for internasjonale e-helsestandarder

Agenda

10.00	• Velkommen
10.10	• Introduksjon v/Helse- og omsorgsdepartementet
10.20	• Samarbeidsmodell for internasjonale e-helsestandarder
10.30	• European guidelines for exchange of health information
11.00	• Pause
11.10	• Innlegg fra representantene
12.20	• Pause
12.30	• Gruppearbeid del 1
13.00	• Lunsj
13.45	• Gruppearbeid del 2
14.30	• Gruppearbeid oppsummering
15.00	• Vel hjem

Innlegg fra representantene

11.10	• HL7 Norge – Øyvind Aassve
11.20	• Standard Norge – Marianne Hemsing
11.30	• GS1 – Stephen Bølstad
11.40	• KS – Van Kim Thi Nguyen / Thor Johannes Brakstad
11.50	• DIPS – John Harald Sevaldsen
12.00	• Csam / Omda – Lily Marit Angermo
12.10	• HSØ – Yvonne Garshol

Direktoratet for
e-helse

Introduksjon

Helse- og omsorgsdepartementet

 Joint Initiative Council

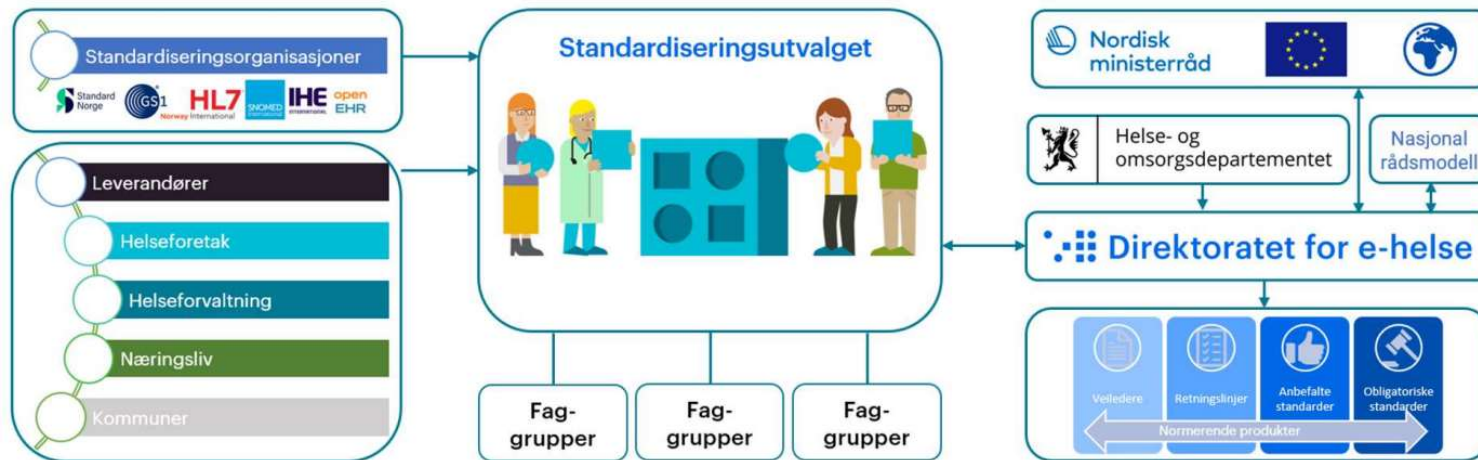

Samarbeidsmodell for internasjonale e-helsestandarder

Direktoratet for
e-helse

European guidelines for exchange of health information

Martin Dorazil

Exchange of electronic health data

eHealth Network guidelines, MyHealth@EU specifications, and the European Health Data Space

28 September 2023
National eHealth Standardization Forum, Norway

Martin Dorazil
DG SANTE, Unit C1 Digital Health
European Commission

Structure

- eHealth Network and its guidelines
- MyHealth@EU and its specifications
- Upcoming European Health Data Space
- Ongoing and upcoming projects and activities

eHealth Network

- Established under Directive 2011/24/EU on the application of patients' rights in cross-border healthcare (cross-border healthcare directive)

Article 14

eHealth

1. The Union shall support and facilitate cooperation and the exchange of information among Member States working within a voluntary network connecting national authorities responsible for eHealth designated by the Member States.
2. The objectives of the eHealth network shall be to:
 - (a) work towards delivering sustainable economic and social benefits of European eHealth systems and services and interoperable applications, with a view to achieving a high level of trust and security, enhancing continuity of care and ensuring access to safe and high-quality healthcare;
 - (b) draw up guidelines on:
 - (i) a non-exhaustive list of data that are to be included in patients' summaries and that can be shared between health professionals to enable continuity of care and patient safety across borders; and
 - (ii) effective methods for enabling the use of medical information for public health and research;
 - (c) support Member States in developing common identification and authentication measures to facilitate transferability of data in cross-border healthcare.

...

eHealth Network

- Commission Implementing Decision 2019/1765 provides the rules for the establishment, the management and the functioning of the eHealth Network
- The same Implementing Decision also describes the *eHealth Digital Service Infrastructure for Cross-Border eHealth Information Services (MyHealth@EU)*
- eHealth Network meetings are normally organised twice a year + additional meetings as needed
- The eHealth Network has two Subgroups
 - **Semantic SG**, established following the Common Semantic Strategy document adopted in 2019
 - **Technical Interoperability SG**, established following the start of the COVID-19 crisis in 2020

eHealth Network guidelines

- **General guidelines:** Electronic exchange of health data under Cross-Border Directive 2011/24/EU – Release 3, 2022
- **ePrescription and eDispensation** of Authorised Medicinal Products – Release 3, 2022
- **Patient Summary** – Release 3.3, 2023
- **Laboratory results and reports** – Release 1.1, 2023
- **Medical imaging studies and reports** – guideline in preparation
- **Hospital discharge reports** – guidelines in preparation

These guidelines (and other key documents) are available at https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/eu-cooperation/ehealth-network_en

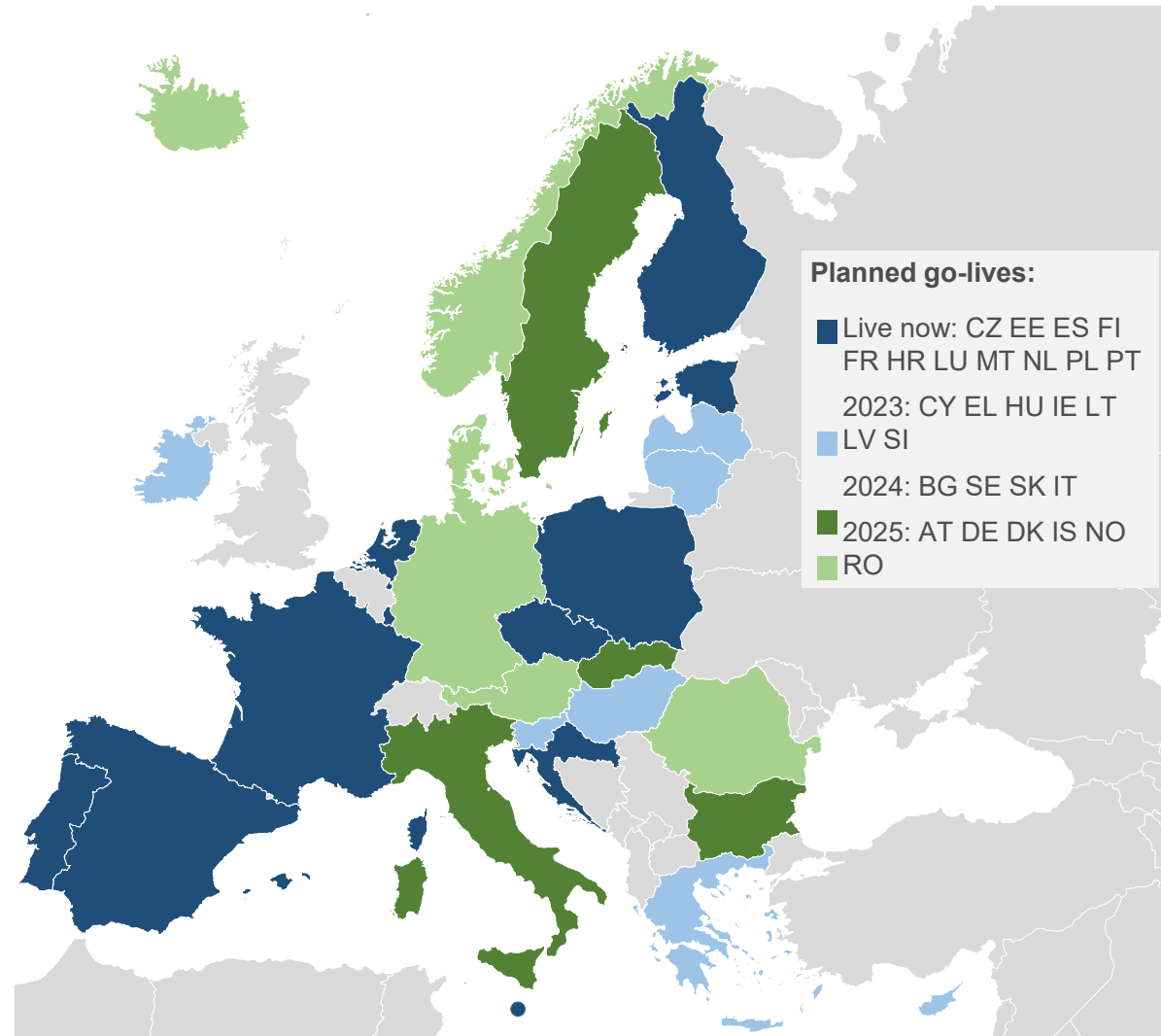
eHealth Network guidelines

- The eHealth Network guidelines are written in an infrastructure-independent way
 - For MyHealth@EU, compliance with the eHN guidelines is considered mandatory
 - Their use at a national level or in other infrastructures is voluntary
- eHN guidelines follow a standard structure and include definitions of *use cases* and *data sets* (among other chapters and articles)
 - Data sets include recommendations for code systems
 - Cardinality and optionality of data structures are not defined (considered infrastructure-specific)

MyHealth@EU

MyHealth@EU is the existing infrastructure that connects healthcare providers in 11 Member States (2 more to join by October 2023).

It allows them to exchange health data such as Patient Summaries and ePrescriptions. These services will be expanded to include lab results and other types of health data.

Cross-border electronic prescription in action

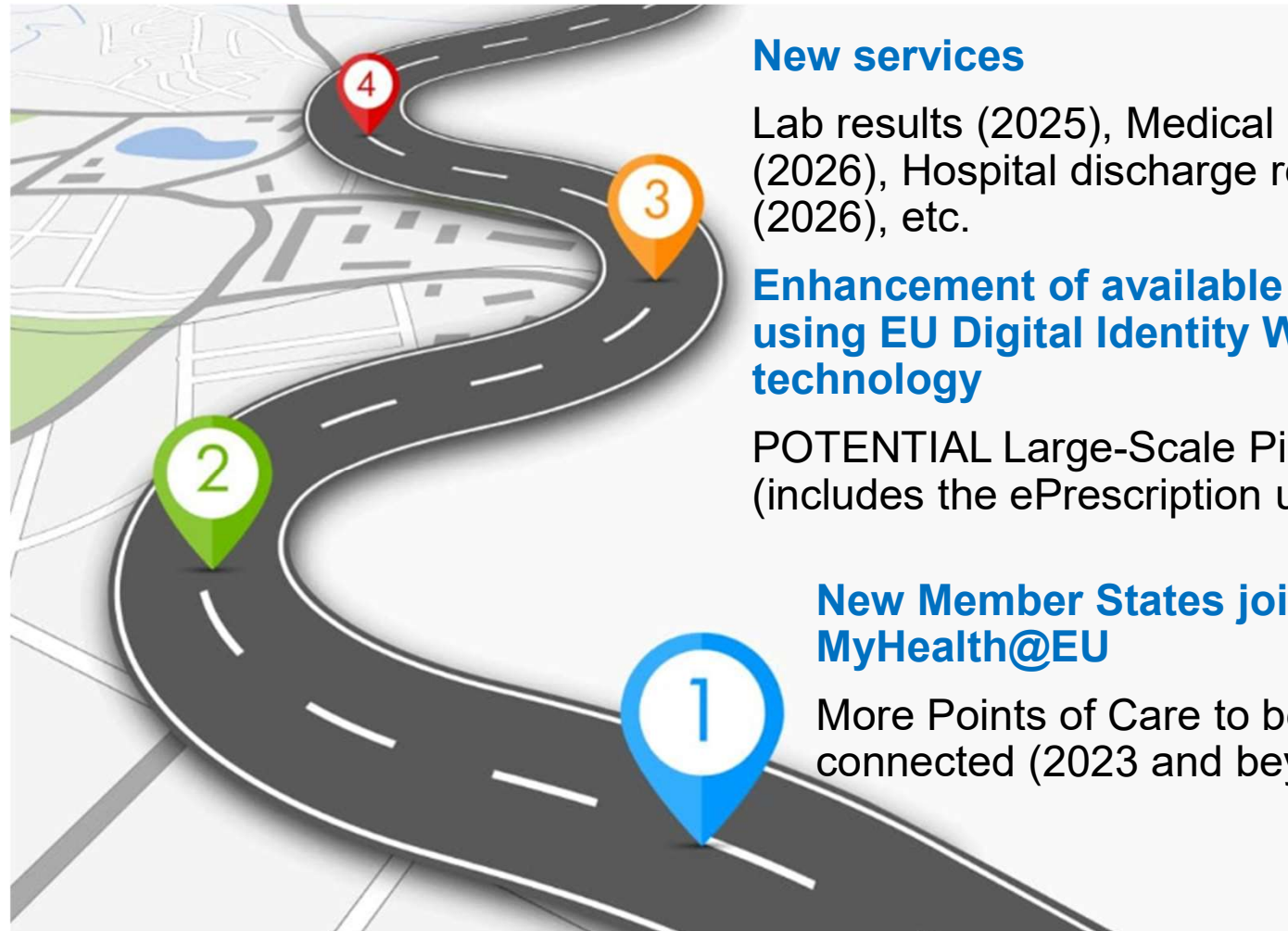
MyHealth@EU roadmap

EHDS regulation

Mandatory participation in MyHealth@EU for all Member States with transitional periods for different services (pending decision by co-legislators)

Pilot on Patient Access

PATHeD: enable citizens to access health data in MyHealth@EU (Jan 2023-Jun 2024).

New services

Lab results (2025), Medical imaging (2026), Hospital discharge reports (2026), etc.

Enhancement of available services using EU Digital Identity Wallet technology

POTENTIAL Large-Scale Pilot (includes the ePrescription use case)

New Member States joining MyHealth@EU

More Points of Care to be connected (2023 and beyond)

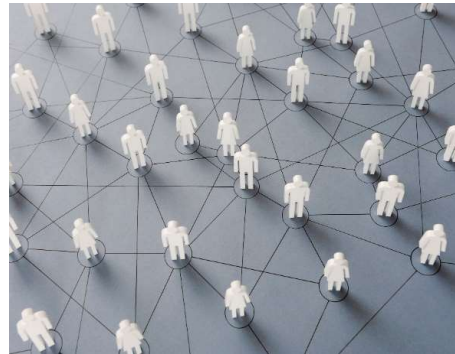
MyHealth@EU specifications

- Business requirements, including detailed descriptions of use cases
- Detailed interoperability specifications, including
 - Semantic artefacts, such as Master Value set Catalogue and CDA Implementation Guides
 - Technical artefacts, such as message exchange protocols
- Compliance Check Framework, Test Framework, Operations Framework, Monitoring Framework
- Change management procedures
- Interoperability tools (test platform, validators, central terminology service, modelling tools)

Proposal for a Regulation on the European Health Data Space

Sets out rules, common standards, infrastructures and a governance framework for the use of electronic health data for healthcare, research, innovation and policy making

Empower individuals to access and control their personal health data

Ensure a consistent framework for the use of individuals' health data for research, innovation, policy-making and regulatory activities

Unleash the data economy by fostering a genuine single market for digital health services and products (EHR systems)

European Health Data Space (EHDS)

▶ OBJECTIVES

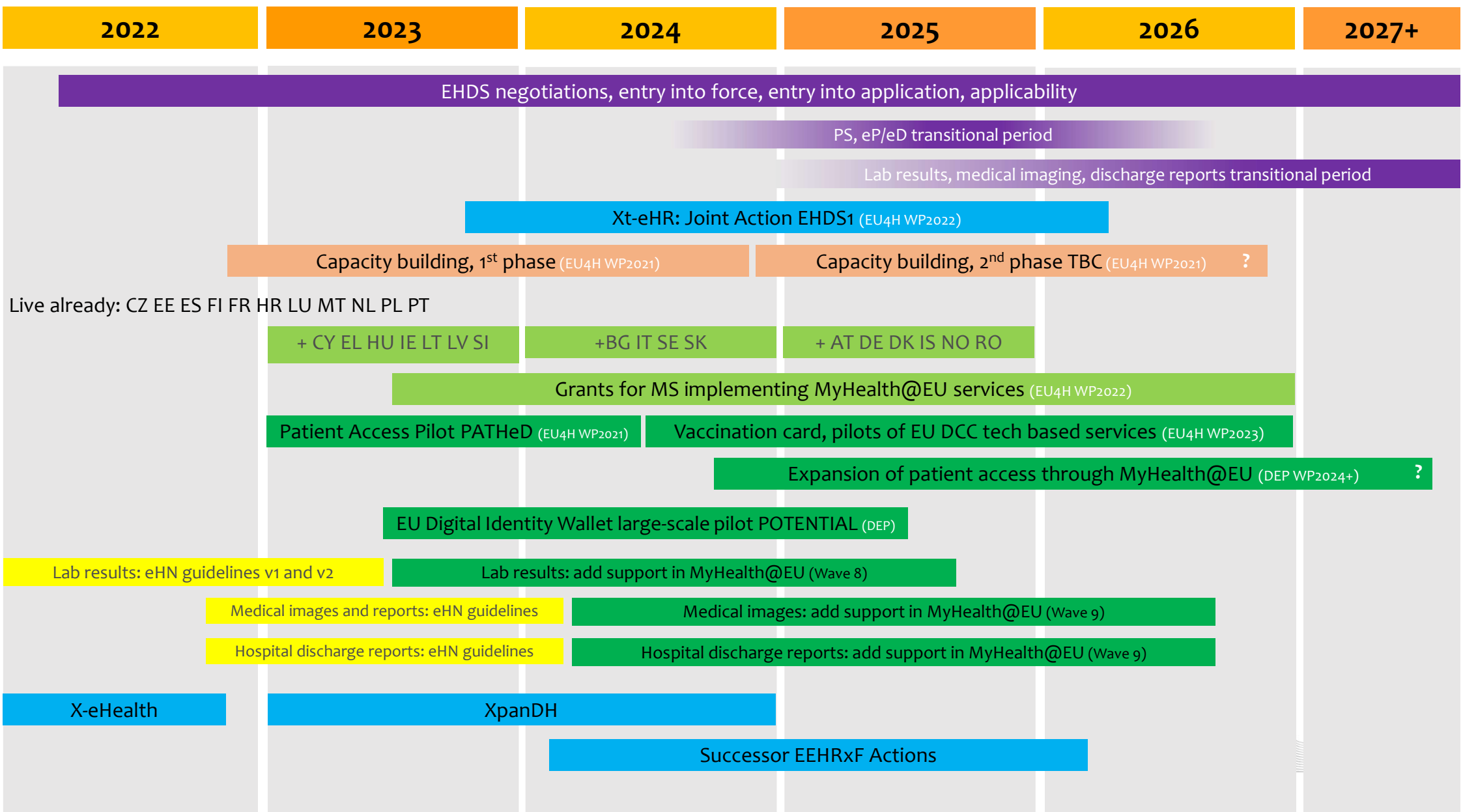
Effective use of health data

▶ SCOPE & EXPECTED IMPACT

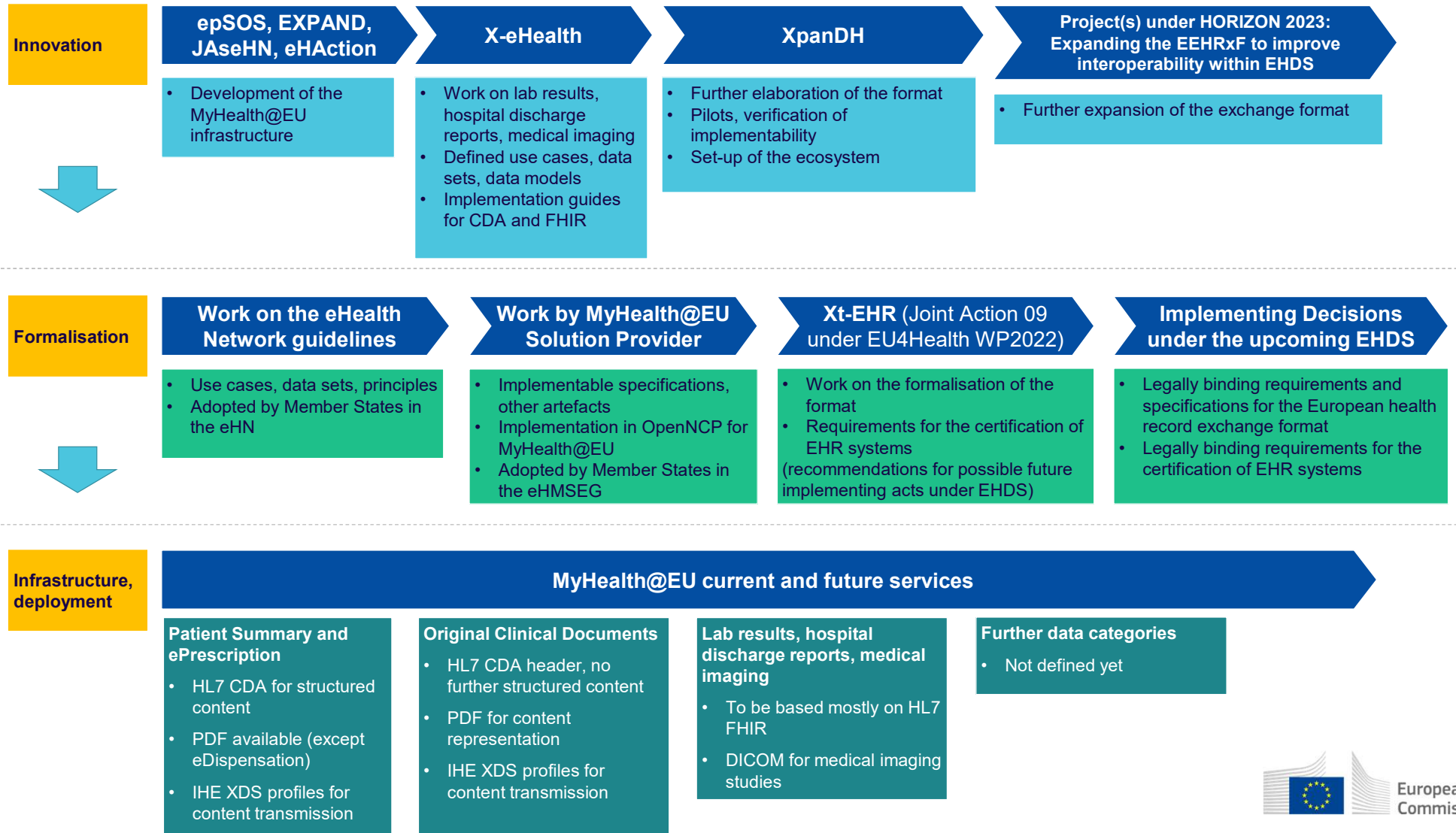

▶ MEANS

Actions related to the European electronic health record exchange format (EEHRxF)

Thank you

© European Union 2023

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Direktoratet for
e-helse

Innlegg fra representantene

HL7
Standard Norge
GS1
KS
DIPS
Csam
Helse Sør-Øst

Direktoratet for
e-helse

HL7

Øyvind Aassve

Samhandlingsmodell - HL7 Norge

Presentasjon Standardiseringsutvalget 28.september

Øyvind Aassve

HL7 Norge - kunnskapsformidling

- FHIR Fagforum – forum for deling av erfaringer med FHIR implementasjon i sektor (i samarbeid med Direktoratet)
- Faglige webinarer – gjerne med internasjonale foredragsholdere
- Sponser online-kurs fra HL7 International
- Dekker konferanseavgifter på Working Group Meetings
- Sponser eksamensavgift for FHIR sertifiseringer

Kanaler mot europeisk standardisering

- Er invitert til å delta i utvikling av europeiske implementasjonsguider knyttet til EHDS. Ut fra ressursituasjon i praksis observatører og ikke bidragsyttere.
- Har representant som er aktiv i Vulcan via Felleskatalogen

Andre innspill samhandlingsmodell

- Behov for større kapasitet for å sikre god kvalitet på det som utvikles av FHIR-profilering og FHIR infrastruktur på nasjonalt nivå.
I dag ingen organisasjoner med kapasitet som tar ansvar for å sikre god kvalitet og omforente FHIR-profiler i sektor.

Spørsmål?

Kunnskapsformidling fra HL7 Norge

- FHIR Fagforum – forum for deling av erfaringer med FHIR implementasjon i sektor (i samarbeid med Direktoratet)
- Faglige webinarer – gjerne med internasjonale foredragsholdere
- Sponser online-kurs fra HL7 International
- Dekker konferanseavgifter på Working Group Meetings
- Sponser eksamensavgift for FHIR sertifiseringer

Direktoratet for
e-helse

Standard Norge

Marianne Hemsing

Standard Norges komité for e-helse

ved komiteleder Marianne Hemsing

Standard
Norge

Kort om oss

– en organisasjon i vekst

- Privat, uavhengig, medlemsorganisasjon, non-profit
- Etablert 2003, røtter til 1923
- Standarder på de fleste områder
- Medlem i CEN og ISO
- Kunnskapsbedrift med ca. 70 ansatte
- Eier og utgir Norsk Standard, beskyttet varemerke
- Utgir NORSOK

Standardiseringskomiteer

Utviklingen av standarder foregår på en åpen og demokratisk måte, alle kan bidra

ISO TC 215 «Health informatics»

223

published ISO standards *

related to the TC and its SCs

of which 216 under the direct responsibility of ISO/TC 215

71

ISO standards under development *

related to the TC and its SCs

of which 64 under the direct responsibility of ISO/TC 215

* number includes updates

CEN TC 251 «Health informatics»

- 114 publiserte standarder, mange i overlapp med ISO
- 27 standarder under utvikling

Pr 31.10.22

SN/K 587 E-helse komitéen

Skal «speile» arbeidet i ISO og CEN:

Ivareta norske interesser i utvikling av internasjonale standarder i ISO og CEN innen «health informatics»

1. Prioritere hvilke standarder Norge gir innspill på
2. Tilrettelegge for norsk deltagelse i prioriterte internasjonale arbeidsgruppene der standardene utvikles
3. Bygge norsk kompetanse om standardene som utvikles
4. Gjøre relevant informasjonsarbeid om standardene

Består av:

- Representanter fra helsemyndigheter, fagforbund, næringsliv og innovasjonsmiljø
- Komiteleder er fra Direktoratet for e-helse

Representert i komiteen

AKERSHUS UNIVERSITETSSYKEHUS HF

CGI NORGE AS

DIREKTORATET FOR E-HELSE

DNV AS

EDISYS CONSULTING AS

EXIMIUS AS

GS1 NORWAY

HAFENSTROM AS

HELSE NORD RHF

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

SENSIO AS

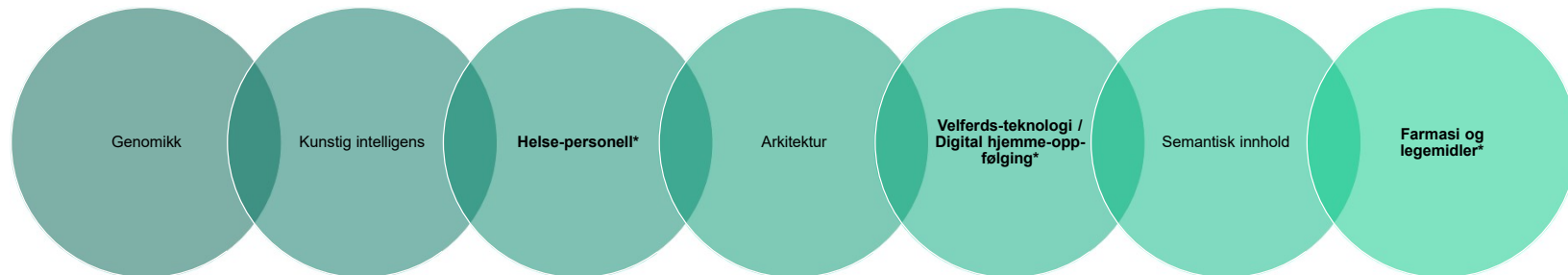
STIFTELSEN SINTEF

VALI AS

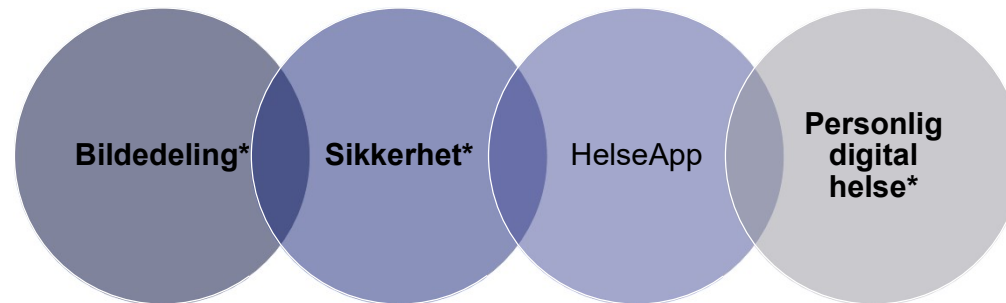

Speilkomitéen SN/K 587 E-helse utvalgte fokusområder

Komitéen har representanter som følger det internasjonale arbeidet i ISO og CEN:

Komitéen søker representanter som kan følge det internasjonale arbeidet i ISO og CEN:

***Komitéen har behov for å styrkes innenfor flere områder**

Teknisk kompetanse, helsepersonell, leverandør, kommuner, sykehus...

European Health Data Space (EHDS)

I CENs komité for helseinformatikk arbeider man for å oppnå tydelighet i sammenhengen mellom European Health Data Space (EHDS) og bruk av de internasjonale og europeiske standardene på helseinformatikkområdet.

Dersom denne komitéen mottar et oppdrag om å utvikle harmoniserte standarder for EHDS, vil norske eksperter i så fall kunne påvirke disse standardene via den norske e-helse-komitéen.

Kurs

Ledelsessystemer og risiko

Her har vi samlet kurs i ledelsessystemer som ISO 9001, ISO 14001, ISO/IEC 27001, ISO 19011, NS 5814, ISO 31000, ISO 45001 med flere.

Juridiske kontraktsstandarder

Her har vi samlet kurs i juridiske kontraktsstandarder, som NS 8405, NS 8406, NS 8407, NS 8417, NS 8401, NS 8402, NS 3420 med juridisk vinkling, Samspillsentreprise med flere.

Andre kurs

Her finner du kurs som ikke naturlig hører inn under våre hovedkategorier.

Bygg, anlegg og eiendom

Her har vi samlet våre bygg og anleggsrelaterte kurs, som NS 3420, NS 6450, NS 6460, NS 3935, Eurokode 8 med flere.

Integrerte tekniske bygningsinstallasjoner - ITB

Her har vi samlet våre kurs innenfor integrerte tekniske bygningsinstallasjoner (ITB), idriftsetting og prøvedrift, som NS 3935, NS 6450 og NS 6460.

Standard Morgen

Standard Morgen er frokostmøter med mål om å skape et møtested for inspirasjon, dialog og erfaringsutveksling knyttet til standardisering.

Gratis kurs i standardisering

Kurs 1: Introduksjon til standardisering

Tidspunkt: 25. oktober 2023, kl. 0930-1530

Sted: Standard Norge, Lilleakerveien 2a, Oslo

Kurs 2: Kurs i komitéarbeid

Tidspunkt: 22. og 29. november 2023, kl. 0900-11.30

Sted: Digitalt

Påmelding: [Kurs i standardisering](#)

Hva innebærer det å delta i denne speilkomitéen?

- Du bidrar og påvirker
- Du blir en del av et fagmiljø og en arena
- Gi innspill på prioriterte standarder innenfor et evt flere fokusområde(r)
- Delta på norske komitémøter kvartalsvis

Kan også:

- Følge med internasjonalt for å vurdere norsk prioritering innenfor et fokusområde
- Delta i internasjonale arbeidsgruppene for å lage standardene

Omfang av engasjementet bestemmer du selv

Ønsker du å bidra?

Ta kontakt med prosjektleder bærekraft og helse, Helena Brunskog!

hbr@standard.no www.standard.no

Direktoratet for
e-helse

GS1

Stephen Bølstad

Kurs basert på veiledere og tekniske profiler i HSØ

Prinsipper og føringer

Her finner du Helse Sør-Øst sine prinsipper og føringer på bruk av GS1 sine standarder til identifisering, lokalisering og sporing i sykehus

Referansearkitektur

Automatisk identifikasjon og lokalisering av gjenstander og personer →

Prinsipper og føringer for lokasjon →

Veiledere

Anbefalinger for implementering av GS1 for innkjøp og logistikk →

Merking av fysiske lokasjoner i sykehusbygg med GS1 →

GS1 for sterillforsyning →

Identifikasjon og lokalisering av seng i sykehusbygg med GS1 →

Anbefalte GS1-standarder for innkjøp og logistikk →

Merking av vedlikeholdsobjekt i sykehusbygg med GS1 →

Tekniske profiler

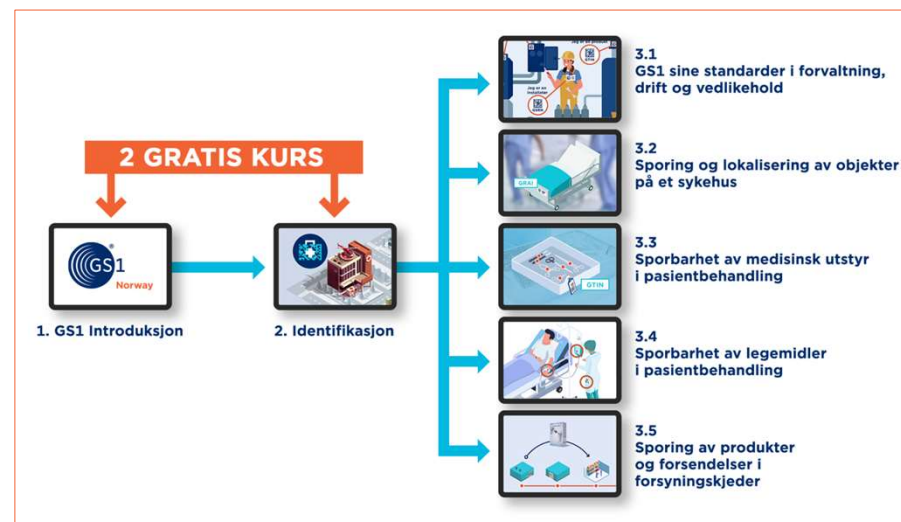
Pasientmerking og pasientarmbånd →

Ansattkort →

Eiendel →

Lokasjon →

Legemiddel →

<https://gs1.no/foringer-i-helsesektoren/>

Internasjonale konferanser

Post-event website

GS1 Industry and Standards Event
Virtual event • 18 - 21 Sep 2023

Register Now

GS1 Healthcare Global Conference
São Paulo • 03 - 05 Oct 2023

<https://www.gs1.org/insights-events>

Entydig identifisering av medisiner og medisinsk utstyr – tett dialog med Europakommisjonen

Utvikling av standarder (GSMP)

The GSMP (Global Standards Management Process) is a community-based forum for businesses facing similar problems to work together and develop standards-based solutions.

Standards created by industry, for industry

Mission-specific Working Groups (MSWGs) develop new standards

GSMP 2D in Retail - WR 22-031

GSMP Digital Signatures - WR 20-078

GSMP Electronic health record patient demographics in GS1 barcodes MSWG

GSMP EPC UHF Gen2 v3 - WR 21-320

GSMP EPCIS & CBV 2.0 - WR 18-050

GSMP GS1 Circularity - Digital Product Passport - WR 23-103

GSMP Modernisation of GTIN Management - WR 21-423

GSMP New EU requirements for medical devices identification - WR 21-283

GSMP TDS/TDT 2.0 - WR 21-319

<https://www.gs1.org/standards/development>

GS1 samarbeider med globale organisasjoner

International Organisation for Standardisation

European Committee for Standardization

Health Level 7 International

International Health Terminology SDO

Clinical Data Interchange Standards Consortium

Integrating the Healthcare Enterprise

Digital Imaging and Communications in Medicine

Joint Initiative Council

World Health Organization

World Health Organization

World Customs Organization

International Hospital Federation

International Council for Commonality in Blood Banking Automation

International Society for Quality in Healthcare

European Association of Hospital Pharmacists

European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations

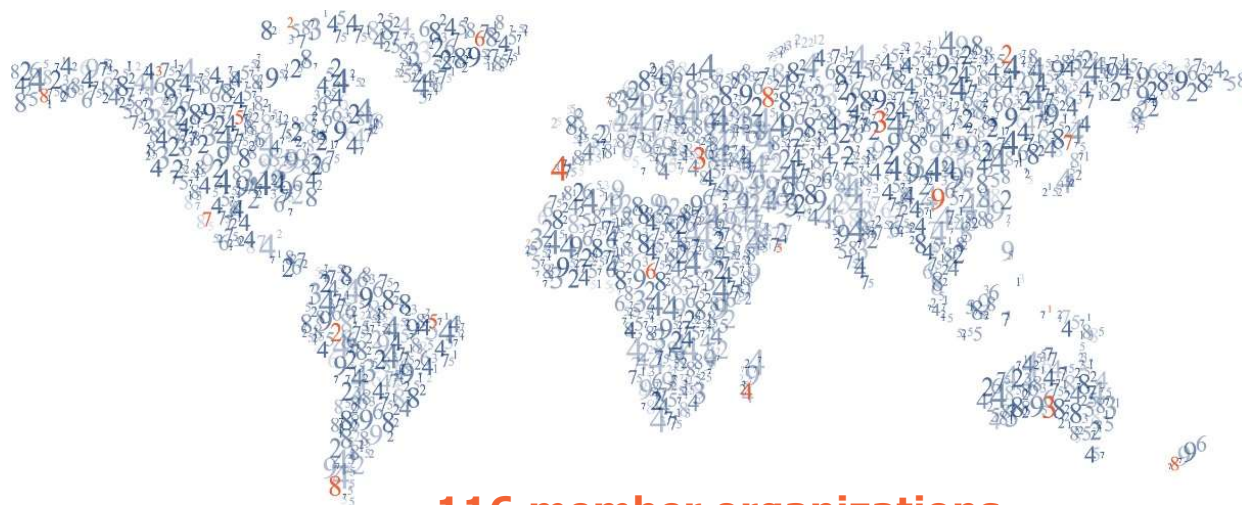
European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations

European Medical Devices Industry Association

Tilstede globalt og globalt nettverk

116 member organizations

User driven & governed

Not-for-profit

> 2.300.000 members

> 4.500 employees

> 50 years experience

- <https://www.gs1.org/industries/healthcare>
- <https://gs1.no/helsesektoren/>

Kontaktinformasjon

Stephen Bølstad

Head of Healthcare

GS1 Norway

Brynsveien 11, NO-0667 Oslo

M +47 92804257

E sb@gs1.no

www.gs1.no

Direktoratet for
e-helse

KS

Van Kim Thi Nguyen / Thor Johannes Brakstad

Standardiseringsutvalget for internasjonale e- helsestandarder

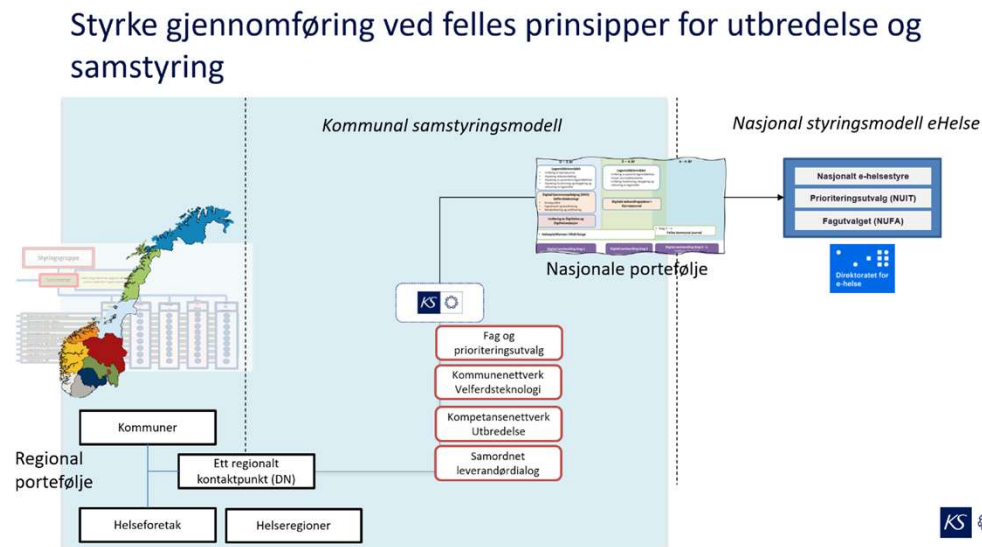
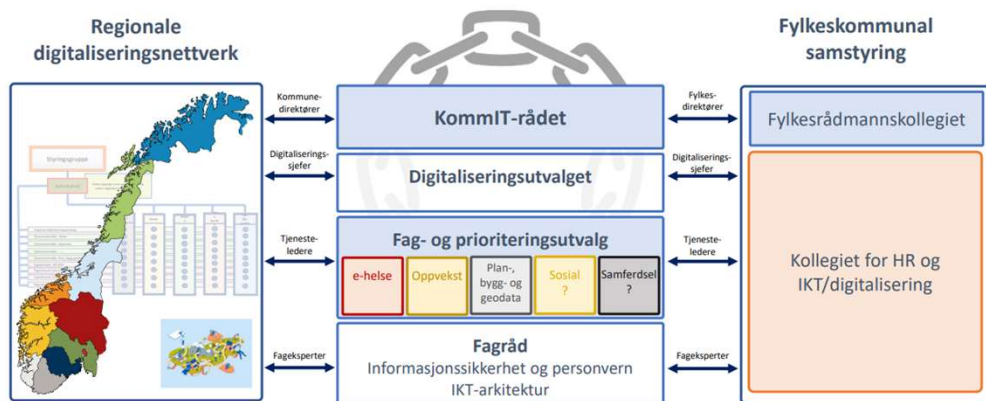
Presentasjon fra kommunal sektor

28.09.23

Samstyringsstruktur

Struktur som skal fremme kommunesektorens interesser og sikre best mulig synergi og rolleklarhet mellom nettverk og utvalg.

- Samordning, samstyring og utbredelse i kommunal sektor-koordinering og mobilisering for sammenhengende tjenester

Involvering/innhenting av erfaring/bidra til videre utvikling

Involvering:

- Viktig arbeid som må og burde prioriteres mer.
- Kommuner har bra utgangspunkt til å kunne lage gode brukerhistorier: Innbyggerinnsikten
 - Kunne vært bedre til å involvere innbyggere og helsespersonell
 - Gode på å koble praksisfelt og standarder sammen
- Forståelse hos arbeidsgiver, ikke bare ildsjeler

Innhenting:

- Standardiseringsarbeid er krevende og vanskelig: koordinere kompetanse og kunnskap, prioritering og tidsramme.
- Ønsker felles arena for informasjon med informasjon om utvikling, krav til standarder og prioritering så alle kommuner kan dra i samme retning
- Ønsker og behov for sertifisering av leverandør løsning(er) for å redusere kommunenes eget behov for testing av løsninger.
- Samle innsatsen og samle krefter inn i de ulike utvalg og fora

Bidra vurdering/valg/tilpasning:

- Bevare lokale og regionale perspektiver inn i arbeidet. Sammenstilte behov – kommunesektorens samlet har likt behov
- Brukerinnsikt

Helseplattformen-fellesskapet – en **unik** mulighet

2012: Fremoverlente helsetopper i Helse Midt-Norge og Trondheim kommune
'fant hverandre' og skapte et felles målbilde og en plan om felles innsats

2015: Prosjekt/program Helseplattformen startes, ressurstungt fra aktørene;
prosjektressurser og fageksperter fra klinisk linje SpHT og PrHT

2016: HOD: Programmet Helseplattformen -> Regional utprøvningsarena for det nasjonale målbildet for «En innbygger – én journal»

2016: Samarbeidsavtale DEH/HP/HMN --> DEH/NHN/HP/HMN, ang nasj initiativ/forutsetninger

2019: Helseplattformen AS - 60/40 eierskap SpHT/kommuner

2020: Lab St.Olav HF - preCovid

2021: Lab HMR HF, Lab HNT HF

2022mai: TK

2022nov: St.Olav HF

2023 status pt: nå 10 kommuner, + 9 kommuner i nov

HP's effektmål

-
- ✓ Høyere behandlingskvalitet og færre pasientskader
-
- ✓ Tilgang til kontinuerlig oppdatert klinisk kunnskap basert på beste praksis
-
- ✓ Enkel tilgang til egen journal og større mulighet til å påvirke eget behandlingsforløp
-
- ✓ Bedre samhandling i og mellom primær- og spesialisthelsetjenesten
-
- ✓ Bedre data- og informasjonsgrunnlag for forskning og innovasjon
-
- ✓ Økt effektivitet og bedre ressursbruk
-
- ✓ Bedre styringsinformasjon som grunnlag for kvalitets- og forbedringsarbeid i daglig drift
-
- ✓ Redusert tidsbruk på dokumentasjon og leting etter helseopplysninger
-
- ✓ Tilfredsstillende nasjonale krav og standarder
-
- ✓ Innbyggerne i Midt-Norge skal gis mulighet til å bo lengre i egen bolig
-
- ✓ Redusert behov for offentlig tjenesteyting ved at tjenester som tilbys gjennom generiske forløp ivaretar en helhetlig funksjonsvurdering
-

Helseplattformens effektmål

for

- 66 kommuner
- 4 HF
- Fastleger
- Avtalespesialister

fordrer

- interoperabilitet på tvers av helsetjenestene, og med omgivelsene
- én journal registrering, deretter gjenbruk v primær- og- sekundær formål
- klinisk beslutningsstøtte (på sikt også AI-basert)
- styringsdata for all tjenesteproduksjon i nær sann-tid
- en strukturert pasientjournal
- en underliggende terminologi som understøtter profesjonenes kjente begreper/kodeverk
- integrasjoner basert på internasjonale standarder

HOD Foretaksmøte i HMN RHF 22.juni 2016

....

Foretaksmøtet har besluttet at programmet "Helseplattformen" i Helse Midt-Norge RHF skal gjennomføres som et regionalt utprøvningsprogram for det anbefalte nasjonale målbildet i «En innbygger — én journal» og et mulig startpunkt for en felles nasjonal løsning for kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Denne nasjonale rollen fordrer at man i arbeidet med "Helseplattformen" sikrer nasjonal representasjon i programstyret og samtidig nasjonal deltakelse og innflytelse i planlegging, gjennomføring og i faglige vurderinger av tema som kan ha betydning for den nasjonale utviklingsretningen.

....

Foretaksmøte-vedtaket har mer kompakt formulering samt involverer støtte fra de andre 3 RHF

Eksempel på samvirke med DEH , tema Internasjonale standarder:

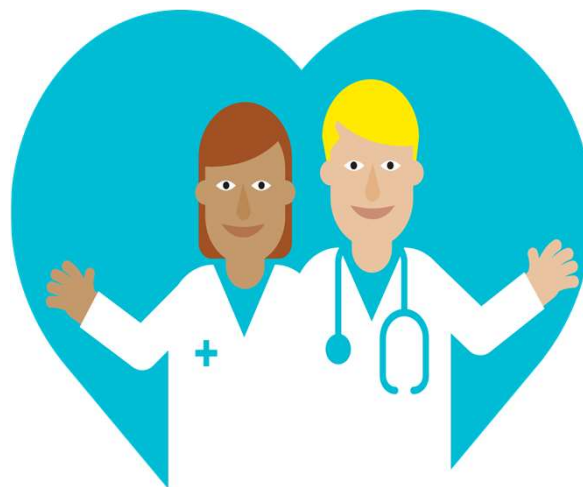
Målbilde av 2019 danner grunnlaget for utviklingen av Felles språk

- Formål - legge til rette for semantisk samhandlingsevne i helse- og omsorgssektoren
- Utdyper visjonen om Felles språk – et økosystem for terminologi og kodeverk som er relatert til hverandre
- Utfordringsbildet - mangel på samhandling, beslutningstøtte og gode helsedata
- Beskriver utviklingsretning og ambisjonsnivå

Felles språk bidrar til...

- At helsefaglige opplysninger dokumenteres, formidles og forstås på en entydig måte.
- At helsefaglige opplysninger registreres én gang og gjenbrukes til det formålet de er beregnet på.
- Digital samhandling i sektor ved at et standardisert helsefaglig språk benyttes i deling av helseinformasjon.

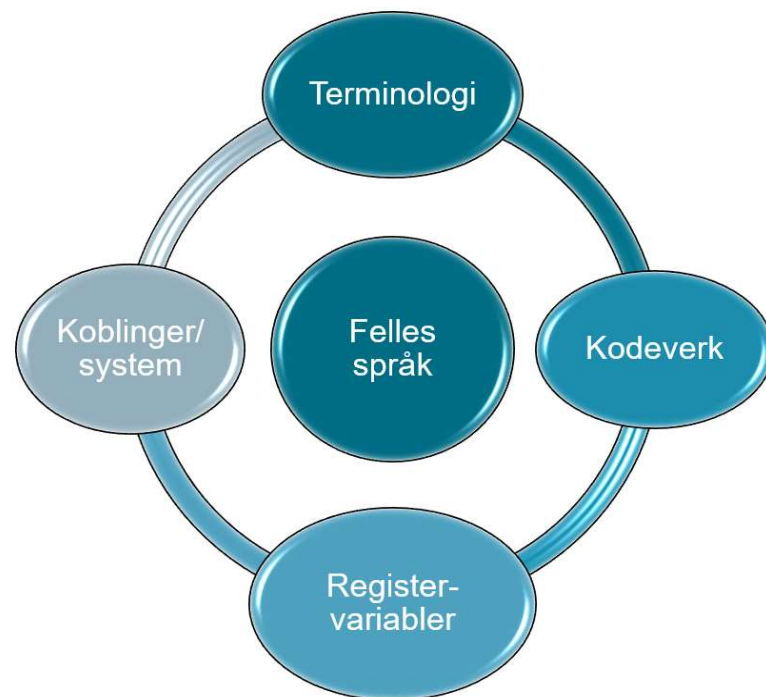

Helsefaglige opplysninger dokumenteres av helsepersonell som del av pasientforløpet.

De registreres kun én gang på et klinisk presist språk, eller innhentes automatisk der det er mulig.

Med Felles språk menes...

... en **helsefaglig terminologi** som skal brukes til strukturert dokumentasjon av informasjon knyttet til helsehjelp, samt **relasjonene som binder den til andre kodeverk og registervariabler.**

Felles språk som eget satsingstiltak i perioden 2020 -2023

Tre hovedtiltak i satsingen

1. **Etablere grunnlag for felles språk** – bestående av terminologien SNOMED CT, administrative og helsefaglige kodeverk og helse- og kvalitetsregistervariabler, samt relasjoner mellom disse

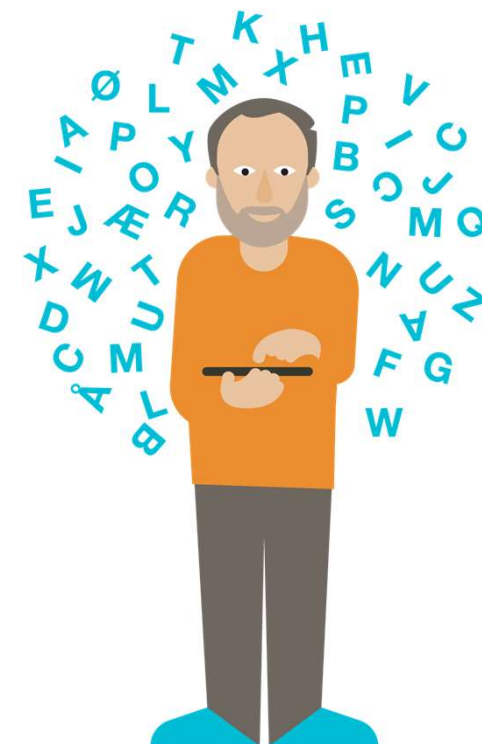
2. **Implementere SNOMED CT og Felles språk i Helseplattformen** i Midt-Norge.

Det vil samtidig **legge til rette** for felles språk i spesialisthelsetjeneste og kommunal helse- og omsorgstjeneste.

3. **Forvaltning** av felles språk – sikre nasjonal forankring.

Satsingen er lagt til Program kodeverk og terminologi (PKT) for gjennomføring, ledet av Direktoratet for e-helse.

Programmet skal altså ikke realisere målbildet for Felles språk, men er et viktig første steg i realiseringen.

Status for ibruktagelse av Felles språk

Bruk av SNOMED CT i Noreg - e-helse

- Helseplattformen
- Felleskatalogen
- Nasjonale veiledende planer(sykepleie)
- Nasjonale retningslinjer (antibiotikabruk)
- Tarmscreeningsprogrammet
- Nasjonalt kvalitetsregister for tykk- og endetarmskreft
- Kjernejournal
- Felles nettløsning for spesialisthelsetjenesten
- Helsenorge.no

Nye som har kommet til 😊

- Helse Sør Øst - Veiledende planer
- Helse Nord – Veiledende planer
- Helse Vest – Veiledende planer (i disse dager)
- Sandefjord kommune - Veiledende planer

SNOMED CT

SNOMED CT Browser

Release: Norwegian Edition Version: 2023-04-15 Perspective: Full Feedback About

SNOMED International SNOMED CT Browser

The SNOMED International SNOMED CT Browser provides ways to browse and search SNOMED CT. The browser has been implemented as part of development within the SNOMED International Open Tooling Framework, by the SNOMED International and its development partners.

The Browser is provided by SNOMED International to anyone for reference purposes. The interface and REST APIs are **not** to be used as part of production systems in health care settings. Any abuse of the REST APIs will result in the offending IP address being banned from accessing the browser.

Please provide any feedback on the browser by clicking on the feedback button at the top of the page. Your feedback is essential to the evolution and improvement of this service. Please visit the [SNOMED CT Content Request Service](#) to provide content feedback.

This site has been optimized for the Google Chrome browser and **it will not work with Internet Explorer.**

International Editions

Go browsing...
International Edition
2023-09-01

Go browsing...
Spanish Edition
2023-04-30

Additional Information

Release Stats

MRCM Browser

Local Extensions

Go browsing...
Argentinian Edition
2023-05-31

Go browsing...
Australian Edition
2022-01-31

Go browsing...
Austrian Edition
2023-08-15

Go browsing...
Belgian Edition
2023-05-15

Go browsing...
Canadian Edition
2023-03-31

Go browsing...
Danish Edition
2023-03-31

Go browsing...
Estonian Edition
2023-05-30

Go browsing...
Finnish Edition
2022-12-15

Go browsing...
Irish Edition
2023-04-21

Go browsing...
Netherlands Edition
2023-03-31

Go browsing...
New Zealand Edition
2023-04-01

Go browsing...
Norwegian Edition
2023-04-15

Go browsing...
Swedish Edition
2023-05-31

Go browsing...
Swiss Edition
2023-06-07

Go browsing...
United States Edition
2023-09-01

Go browsing...
Uruguay Edition
2023-06-15

Go browsing...
All Editions

Norsk påvirkning/extensions, via DEH

[SNOMED CT - Home \(ihtsdotools.org\)](https://ihtsdotools.org)

Nytte forventes.. og observeres..

Et sentralt prioritert utviklingsområde fra HOD's foretaksmøter har vært modernisering av RHF'enes pasientjournalssystemer. **Pr [foretaksmøteprotokoll 17.01.2023](#) er HMN bedt om å dele læringspunkter fra Helseplattformen.**

Etter 18 mndr med Helseplattformen i drift og med pågående innføringsløp er dette noe tidlig, men vi fokuserer via FellesPlan2023 på erfaringer knyttet til 3 spor;

- Arenaer for erfaringsdeling
- Løsningen Helseplattformen
 - Felles språk
 - Legemiddelhåndtering
 - Helhetlige pasientforløp
 - Fokusområder optimalisering
 - Gevinstrealisering
- Styring og organisering

Nytte forventes.. og observeres.. med Int'l standarders bidrag

Et sentralt prioritert utviklingsområde fra HOD's foretaksmøter har vært modernisering av RHF'enes pasientjournalssystemer. **Pr [foretaksmøteprotokoll 17.01.2023](#) er HMN bedt om å dele læringspunkter fra Helseplattformen.**

Etter 18 mndr med Helseplattformen i drift og med pågående innføringsløp er dette noe tidlig, men vi fokuserer via FellesPlan2023 på erfaringer knyttet til 3 spor;

- Arenaer for erfaringsdeling
- Løsningen Helseplattformen
 - Felles språk <- SNOMED-CT
 - Legemiddelhåndtering <- SNOMED-CT, IDMP*
 - Helhetlige pasientforløp <- SNOMED-CT
 - Fokusområder optimalisering
 - Gevinstrealisering <- SNOMED-CT, FHIR, IHE-XDS/XUA/XCA*
- Styring og organisering <- SNOMED-CT

Helseplattformen – et system for fremtidens helsetjeneste

Kommunikasjon og informasjonsflyt

- Enkel uthenting av informasjon
- Redusere uønsket hendelser pga kommunikasjonssvikt
- Bidra til forbedringssirkelen blir en integrert del av EPJ
- Redusere dokumentasjonsbyrden
- Sterkere pasientmedvirkning

Forskning

- Sanntidsdata og «real –world» data

Internasjonalt samarbeid

- Standarder
- Tilgang og bidra med data

AI og Big data

- Bidra med algoritmer med en entydig datastruktur og semantikk

Interoperabilitet: kapabiliteten til multiple pasient journal system for å utveklse informasjon på en sikker, pålitelige og effektiv måte

- **Teknisk:** teknisk evne til å dele data på tvers av systemer
-
- **Semantisk:** Entydig mening av delt data slik at alle forstår. I praksis, alle bruker “samme spåk for å beskrive spesifikk konsepter. Semantic interoperabilitet beror seg på delte DATA MODELLER som spesifiserer hvordan dataene relaterer til hverandre
- **Organisasjon:** hvordan folk og team jobber sammen

Strukturert løsning - hele helsetjenesten

74% av befolkningen i regionen

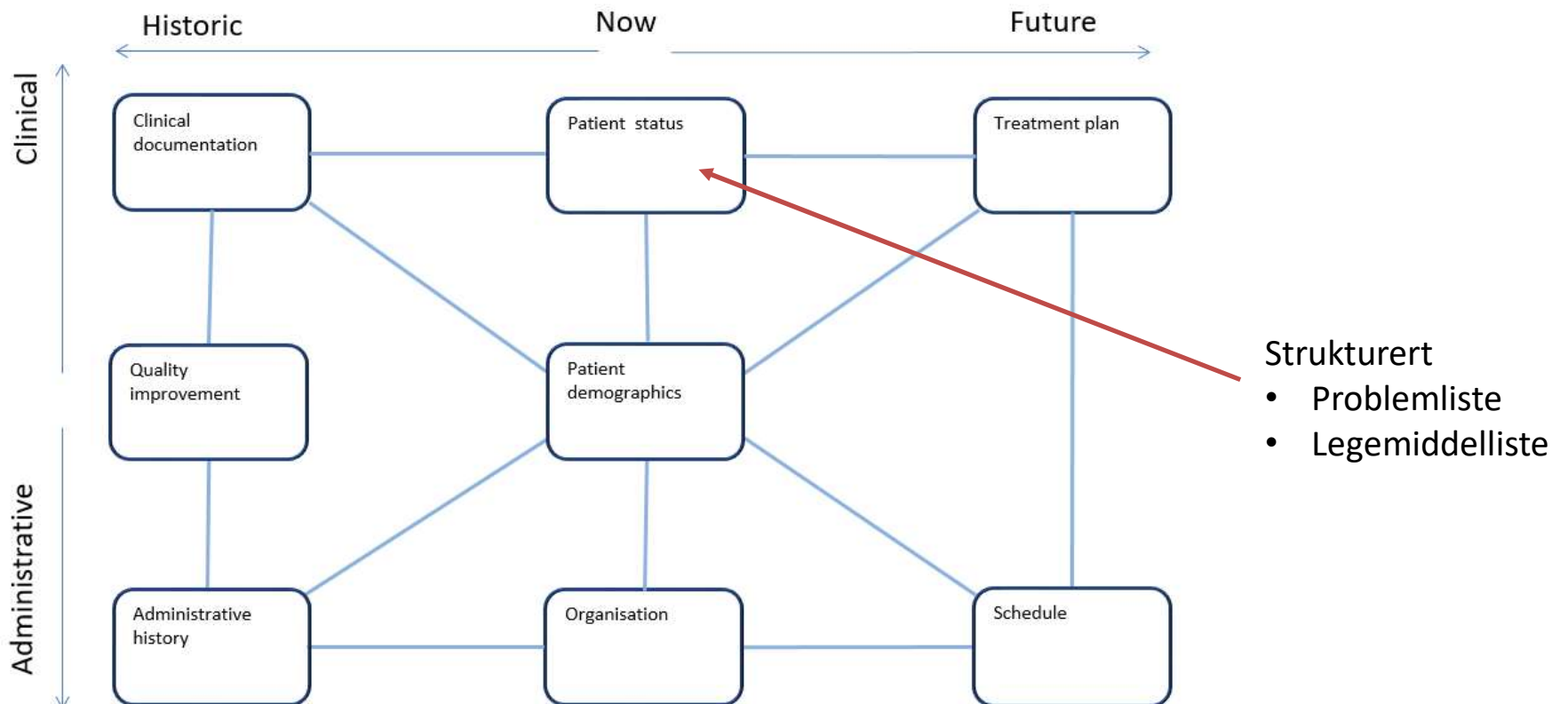
33/66 kommuner har tatt i bruk/
har vedtatt å ta i bruk

 St. Olavs hospital

 Alle sykehuslaboratorier
i Midt-Norge

Pasientens situasjon i øyeblikket

Tall

«Problem» i problem-list = 87 000

Medikament = 119 000

Lukkede legemiddel-sløyfer
'inpatient' = 1.6 mill

Beslutningsstøtte varsler
medførende endret
medisinering = 6500

Gevinster av felles språk – samarbeid med Helseplattformen

Arkitektur arenaer – Helseplattformenfelleskapet

Arkitektressurser i HP:

- virksomhets-, informasjons-, applikasjons-, integrasjons- og kunnskaps- arkitekter

Internasjonale e-helsestandarder adresseres tidvis i følgende strukturer:

Arkitektforum (ukentlig):

- 'åpent', målarkitekturer og forankringsarena, parkert pt grunnet streng prioritering (tema håndteres pt i løsningsforum)

Løsningsforum (2 møter ukentlig):

- QA/validering av løsningsvalg/løsningsdesign før iverksettelse, intro/forankringsarena, beslutter eller eskalerer (inkl til ledermøte)

Nasjonal koordinering internt HP møte (hver andre uke):

- forankringsarena nasjonale/sector-orienterte initiativ

Høringer / innspillsrunder

- Selekterte samt 'gjennomgående' ressurser. Tidvis harmonisering HP-HMN

InterRegionaltArkitekturUtvalg

- Virksomhetsarkitekt HP deltar

Nasjonale initiativ

- Representerende HP og/eller HMN

Oppsummert – arbeid m Intl' standarder i HP

- Tett/godt samarbeid med e-Helse, også ifbm nasjonale initiativ basert på Int'l stds
- Via e-Helse også påvirkning på SNOMED-CT Int'l
- Samarbeid med registerfeltet (SNOMED-CT)
- Samarbeid med Felleskatalogen (SNOMED-CT)
- Involverer både HP.as ansatte og fageksperter fra klinisk linje
- Pasientnytte v HP-fellesskapets sammenhengende digitale fødselsomsorg 0-18/21år, muliggjort v SNOMED-CT som underliggende terminologi

- Representanter (2) i teknisk redaksjonskomite HL7 Norge (FHIR)
- HP.as aktiv (og positiv) høringsinstans v e-helse tematiske hørings-/innspills-runder (m Int'l stds)
Tidvis harmonisering med HMN
- Nyss avholdt forskerseminar på tema standardisert språk og strukturert journal (27.9)
(SNOMED-CT, FHIR, (IDMP))

Direktoratet for
e-helse

DIPS

John Harald Sevaldsen

Hvordan kan dere samarbeide om valg og tilpasning av standarder med andre leverandører, og dele deres erfaringer i sektoren?

- Jevnlige møter med kunde (som representerer andre leverandører)
- Vi tilbyr utviklerportal hvor våre APIer er beskrevet og kan prøves ut av andre leverandører
- Kunne vært bedre på å samarbeide og samkjøre utvikling direkte med andre leverandører
- Vi er avhengig av en aktiv kunde
- Vi er avhengig av normerende organisasjoner som HL7 Norge, NHN og Direktoratet for e-helse i dette samarbeidet

Hvordan deltar dere på arenaer for utvikling og bruk av internasjonale standarder, som f.eks. deltakelse i nasjonale testarenaer, arbeidsgrupper og internasjonale standardiseringsgrupper?

- Standardiseringsutvalget
- HL7 Norge / TSK
- Kundedialog i alle prosjekter som involverer bruk av internasjonale standarder
- Dialog med NHN ved utvikling av nasjonale tjenester
- Nasjonalt redaksjonsutvalg for arketyper (NRUA)
- Høringer

Direktoratet for
e-helse

Csam / Omda

Lily Marit Angermo

Omda

Standardiseringsutvalget

28.sept.2023

Spørsmålene

1. Hvordan kan dere samarbeide om valg og tilpasning av standarder med andre leverandører, og dele deres erfaringer i sektoren?
2. Hvordan deltar dere på arenaer for utvikling og bruk av internasjonale standarder, som f.eks. deltakelse i nasjonale testarenaer, arbeidsgrupper og internasjonale standardiseringsgrupper?

Hvem vi er;

Connected
Healthcare

Woman
and child

Medical
Imaging

Medication
Management

Laboratory information
Management systems

Health
Analytics

Emergency

Leverandør av
spesialistsystemer

-> integrerer til andre
systemer

-> standarder er viktig!!

Omda

- Standarder kodeverk og strukturer
 - Volven
 - FEST/SIL
 - ICD10/NCSP/ATC
 - (Blodbank) ISBT 128
 - Kurbibliotek
 - Triage
 - Kvalitetsregister
 - MFR
 - Kreftregisteret
 - QIVF (jobbes med i Norge)

Hvordan vi samarbeider om valg og tilpasning av standarder

- Standarder for informasjonsutveksling
 - DICOM (forskjellige versjoner)
 - HL7 v.2
 - HL7 v.3
 - HL7 FIHR
 - IHE
 - SAML/OpenID
 - SFTI (Farmasi)

Hvordan vi samarbeider om valg og tilpasning av standarder

- Standarder for kvalitet
 - ISO 13485 – QMS
 - ISO 62304 – Medical device software
 - IEC 62366 – Medical devices – part 1 (Usability)
 - ISO 14971 – Pasientrisiko
 - MDR 2017/745
 - ISTQB

Hvordan vi deler våre erfaringer i sektoren

- Utredninger sammen med kunde
- Standardisering av integrasjons-grensesnitt
- Gjenbruk/videreutvikling i forskjellige helseregioner
- Deltagelse i standardiseringsarenaer

Arenaer

- Connectaton – IHE
- HL7 – i forskjellige land
- Legemiddelverket
- Swedish Medtech
- Kvalitetsregister
- eHelse-dir – standardiseringutvalg 😊

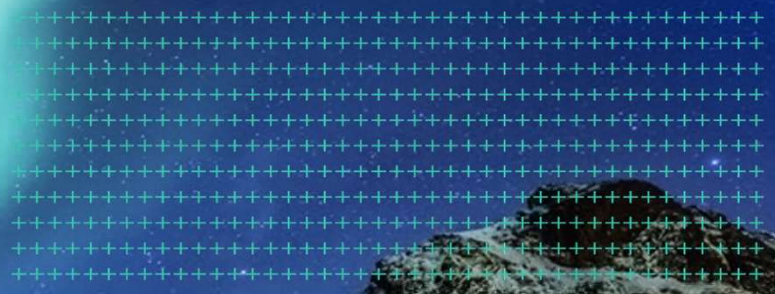

Vision:
Smarter ways to a safe
and healthy world

Making smarter
ways together

Thank you

www.onda.com

Direktoratet for
e-helse

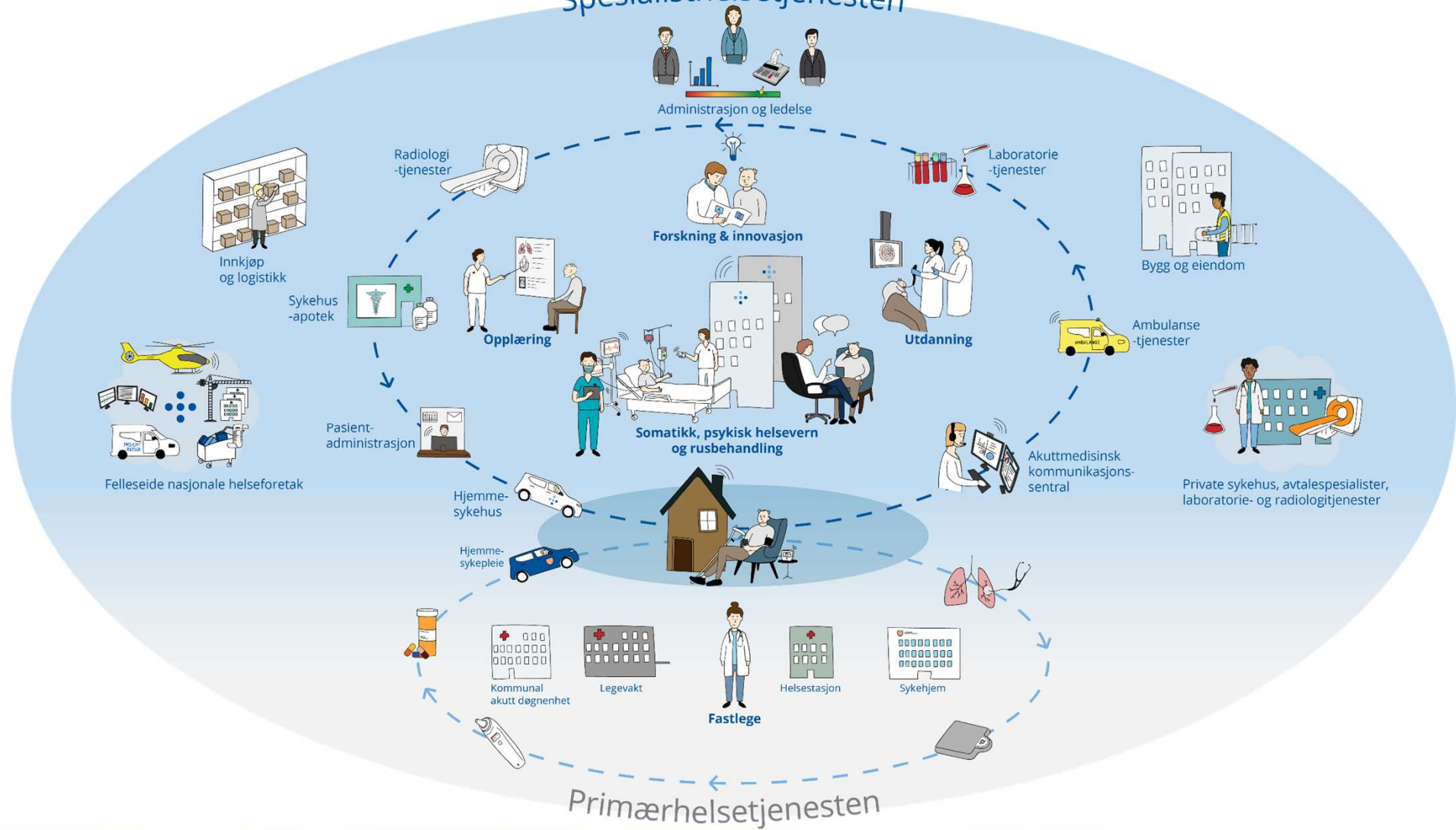
Helse Sør-Øst

Yvonne Garshol

Standardiseringsutvalget

Yvonne Garshol, 28.09.2023

Spesialisthelsetjenesten

Hvordan utarbeider dere planer/strategi for bruk av standarder i egen virksomhet?

- Identifisere behov
- Samstemme med nasjonale føringer og anbefalinger
- Regionalt arkitekturråd vedtar arkitekturføringer som prinsipper, rammer og retningslinjer
- Vedtak og krav i anskaffelser

- Oppfølging av regionale prosjekter
- Sørge for at prosjekter benytter internasjonale standarder der det er tilgjengelig og hensiktsmessig
 - Arkitekturprinsipper, rammer og retningslinjer
 - Arkitekturrådgivning
 - Regionalt arkitekturråd godkjenner prosjekters arkitekturvalg

- Vi er tett på og følger opp innenfor store områder
 - F.eks Legemiddel med bl.a. SAFEST.
 - Kreftlegemiddel / bruk i CMS gjennom regional fagforvaltning.
 - Tilknytning til farmasøyter fra Sykehusapotekene.

Hvordan vurdere og velge internasjonale standarder og eventuelle behov for tilpasning?

- Gjøres ved implementering
- I tillegg til føringer for valg av standard vil valg av standard ofte gi seg selv ut fra domene eller oppgave som skal løses
 - F.eks radiologi er tett knyttet til DICOM-standard.
- Tilpasning av profiler
 - Prosjektene baserer seg på nasjonale basisprofiler der de eksisterer
 - Legger seg så tett opp til internasjonale profiler som mulig.
- Målsetning om å tilpasse så lite som mulig, men nok til at det gir nytte.

Hvordan stille tydelige krav til leverandører om bruk av standarder?

- Offentlig anskaffelser
- Dialog med leverandørene
- Rammer for utvikling, test og prod

- Det ville forenklet leverandørdialogen om det var tydelige nasjonale retningslinjer knyttet til bruk av standarder

Hvordan gjennomføre utprøving og kvalitetskontroll?

- HSØ gjennomfører utprøving av ulike standarder gjennom regionale og interregionale prosjekter
 - f.eks. Pasientens journaldokumenter.
 - Bygger kunnskap og erfaring ved bruk av standardene.
 - GS1 er drevet frem av EU lover
 - IHE XDS er drevet frem av borgers innsynsrett og teknisk gjeld på KAD (primær/spesialistsamhandling)

Direktoratet for
e-helse

Gruppearbeid

Grupper

Grupper		
Gruppe 1	Marianne Lodvir Hemsing Lilly Marit Angermo Sissel-Marie Børthus Van Nguyen Thore Thomassen Endre Haugen	Direktoratet / Standard Norge Csam Helse Vest Kristiansand kommune Helsedirektoratet Sectra
Gruppe 2	Georg F. Ranhoff Vebjørn Arntzen John Harald Sevaldsen Petter Hurlen Yvonne Garshol Ove Lintvedt	Direktoratet openEHR DIPS Legeforeningen HSØ Norsk senter for e-helseforskning
Gruppe 3	Kjersti Vikøren Stephen Bølstad Thor Johannes Bragstad Astrid Krahn Ervin Ricardo Reyes	Direktoratet GS1 Helseplattformen FHI Apotekerforeningen
Gruppe 4	Morten Bakken Øyvind Aassve Ann-Elisabeth Ludvigsen Michal Cermak Helga Festøy	Direktoratet HL7 Egde NHN LMV

Samarbeidsmodell for internasjonale e-helsestandarder

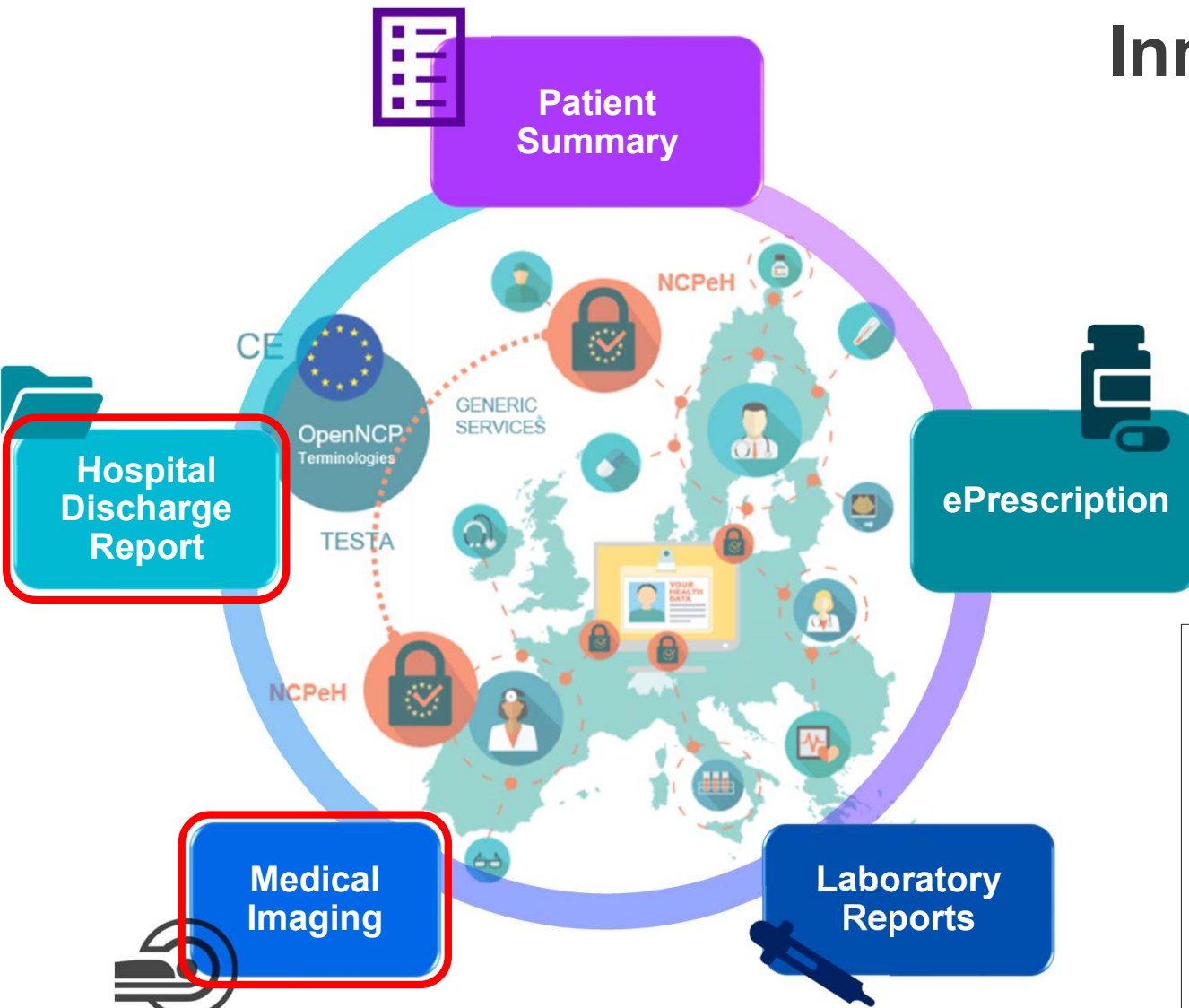

Primærbruk av helsedata – felleseuropeiske krav

- ✓ Felles digital infrastruktur for utveksling av helsedata i Europa
- ✓ Nasjonalt kontaktpunkt som oppfyller forpliktelser
- ✓ Krav knyttet til interoperabilitet av helsedata:
 1. Oppsummerende pasientopplysninger
 2. E-resept
 - 3. Medisinske bilder og bilderapporter**
 4. Labsvar
 - 5. Epikriser**
- ✓ Pasientens tilgang til egne helsedata
- ✓ EPJ-systemer og produkter som samhandler med disse: selvsertifisering, krav om interoperabilitet, sikkerhet, personvern

Innspill til nye guidelines

Hospital Discharge Report

Medical Imaging

Patient Summary

ePrescription

Laboratory Reports

Hospital Discharge Report guidelines - Release 1, draft 01

eHealth Network

Guideline on
the electronic exchange of health data under Cross-Border Directive 2011/24/EU

Hospital Discharge Report

Release 1.0, June 2023

The eHealth Network is a voluntary network, set up under article 14 of Directive 2011/24/EU. It provides a platform of Member States' competent authorities dealing with eHealth.

Medical image guidelines - V0.5

eHealth Network

GUIDELINE

on the electronic exchange of health data under Cross-Border Directive 2011/24/EU

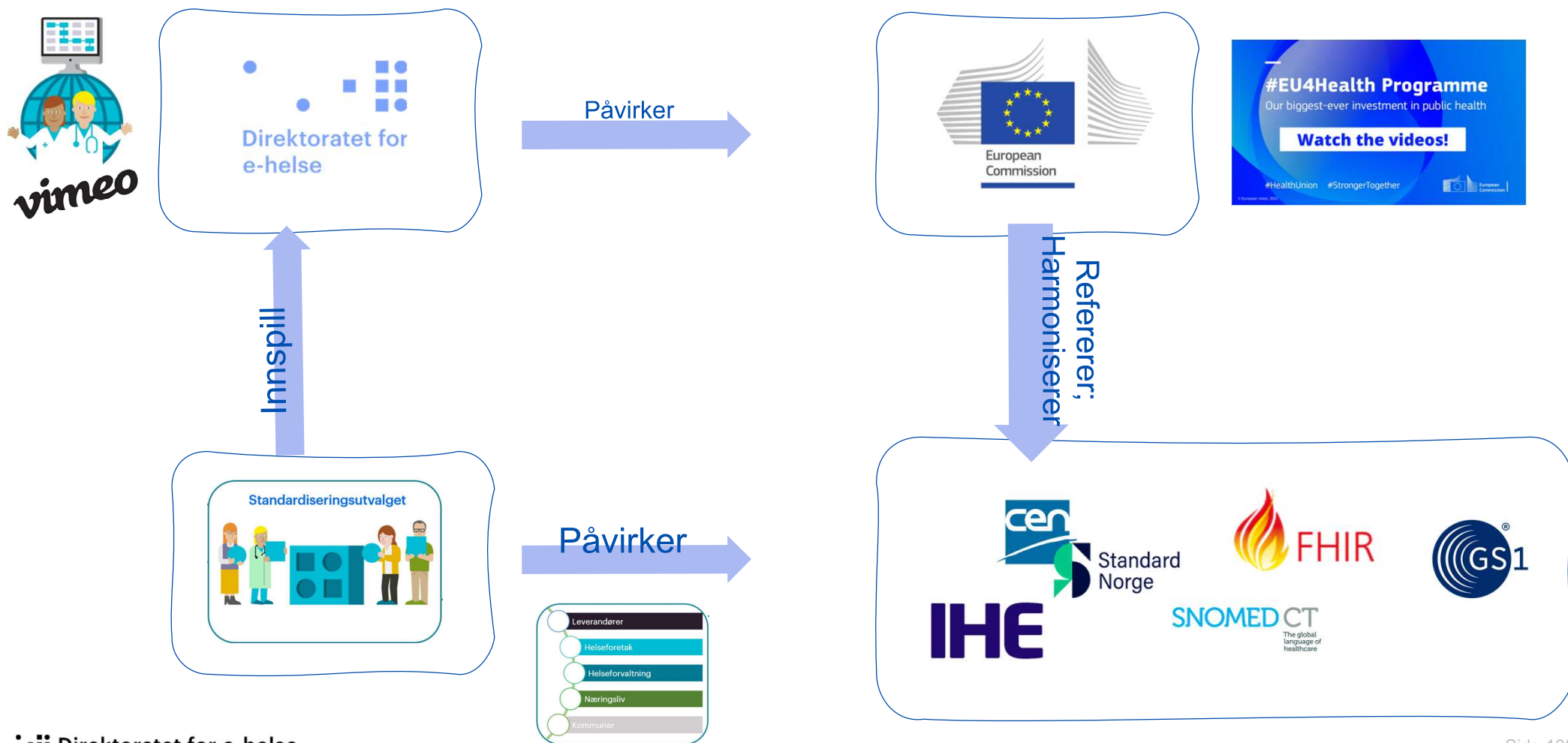
Medical images and medical imaging reports

Release 1

The eHealth Network is a voluntary network, set up under article 14 of Directive 2011/24/EU. It provides a platform of Member States' competent authorities dealing with eHealth interoperability.

Adopted by consensus by the eHealth Network, Brussels, DD/06/2023

Kanaler for informasjon/påvirkning på EHDS-standarder

Rammer for gruppearbeid

- 4 grupper, en fasilitator fra Direktoratet pr gruppe
 - Fasilitator ansvarlig for å notere de viktigste punktene
 - Gruppen legger frem en oppsummering til slutt (14:30-15:00)
 - 3 hovedspørsmål som skal diskuteres
-

Kanaler for informasjon og påvirkning på standarder i EHDS – Pyntes på neste foil og slettes

- Direktoratet / Standardiseringsutvalget – (delta i EU-innspillsrunder)
 - CEN / Speilkomiteer
 - HL7
 - IHE?
-
- Webinarer om EHDS på ehelses vimeo
 - Ehelse.no – plan for internasjonale standarder (oppdateres)
 - EHDS hjemmeside
-
- Prosjekter med funding – produserer spesifikasjoner som kommer inn i IG/standarder
 - Myndighetsprosjekter – egen EU-portal
 - Åpne utlysninger
 - Følge med på (info om) årlige arbeidsprogrammer (EU4Health, Digital Europe, Horizon) – alle 2021-2027

Gruppearbeid – spørsmål 1

Hvordan kan vi utnytte de kanalene / aktørene vi har fått presentert i dag? Hva kan de bidra med, og hvordan kan vi involvere oss?

LUNSJ!

Vi starter opp igjen kl 13.45

Gruppearbeid – spørsmål 2

Hvilke aktiviteter må gjennomføres hos dere før forordningen ^{KEO} trer i kraft? Plasser de viktigste aktivitetene på tidslinjen.

Lysbilde 110

KEO kanskje heller grep?

Kerstin Engelhardt; 2023-09-20T07:01:47.692

Gruppearbeid – spørsmål 3

Hvordan kan vi utnytte den europeiske utviklingen av standarder til å skape fart regionalt og nasjonalt?

KEO

Lysbilde 111

KEO tilnærme seg?

Kerstin Engelhardt; 2023-09-20T06:52:18.200

Gruppearbeid – Oppsummering

Hva er de 3 viktigste punktene dere tar med dere fra dagen i dag?

Direktoratet for
e-helse

Vel hjem!